Downloaded via the EU tax law app / web

Edizzjoni Provvi?orja

KONKLU?JONIJIET TAL-AVUKAT ?ENERALI

KOKOTT

ippre?entati fl-1 ta’ Marzu 2017 (1)

Kaw?a C-326/15

“DNB Banka” AS

(talba g?al de?i?joni preliminari mressqa mill-Administrat?v? apgabaltiesa [qorti amministrattiva re?jonali, il-Latvja])

“Le?i?lazzjoni fiskali – Taxxa fuq il-valur mi?jud – Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva 2006/112/KE – E?enzjoni mit-taxxa g?all-provvisti ta’ servizzi minn gruppi indipendenti lill-membri tag?hom – Effett dirett ta’ direttiva – Definizzjoni ta’ ‘grupp indipendenti ta’ persuni’”

I – **Introduzzjoni**

1. Permezz ta’ din it-talba g?al de?i?joni preliminari li tori?ina mil-Latvja, il-Qorti tal-?ustizzja qieg?da tintalab te?amina l-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE, tat-28 ta’ Novembru 2006, dwar is-sistema komuni ta’ taxxa fuq il-valur mi?jud (2) (iktar ’il quddiem id-“Direttiva tal-VAT”). Din id-dispo?izzjoni tikkon?erna wa?da mill-e?enzjonijiet mit-taxxa previsti fid-dritt tal-Unjoni dwar il-VAT li g?adha ma ?ietx i??arata kompletament. Sal-lum, f’dawn l-a??ar g?exieren ta’ snin, kien biss fi tliet ka?ijiet li l-Qorti tal-?ustizzja indirizzat din id-dispo?izzjoni u l-kundizzjonijiet g?all-applikabbiltà tag?ha (3). Madankollu, fil-pre?ent, hemm erba’ kaw?i pendenti quddiem il-Qorti tal-?ustizzja li jikkon?ernaw aspetti differenti ta’ din l-e?enzjoni mit-taxxa (4).

2. Il-pro?edura ine?ami tidher li hija qabel kollox ta’ importanza fundamentali g?all-kamp ta’ applikazzjoni *ratione personae* ta’ din l-e?enzjoni. Mill-banda l-o?ra, fil-kaw?a simili Aviva (5), huwa me?tie? li ti?i ddeterminata l-portata tal-kamp ta’ applikazzjoni *ratione materiae* (applikazzjoni anki fil-ka? ta’ assigurazzjoni) u tal-kamp ta’ applikazzjoni territorjali (applikazzjoni fil-ka? ta’ hekk imsej?a gruppi transkonfinali) tal-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva tal-VAT u li ji?i de?i? kif g?andu ji?i ddeterminat nuqqas ta’ distorsjoni tal-kompetizzjoni.

3. L-ori?ini ta’ din l-e?enzjoni tinsab fid-de?i?joni tal-le?i?latur tal-Unjoni li, b?ala prin?ipju, ma jag?tix dritt g?at-tnaqqis tat-taxxa tal-input lill-impri?i li jipprovdu provvisti e?entati mit-taxxa, b?al pere?empju tobba jew skejjel. B’hekk, filwaqt li l-provvisti li jipprovdu dawn l-impri?i ma humiex intaxxati, il-provvisti li huma jir?ievu jibqg?u su??etti g?all-VAT. Dan iwassal g?al e?enzjoni parzjali biss tal-provvista pprovduta lill-konsumatur finali g?aliex il-VAT li ma tkunx tista’ titnaqqas tittie?ed inkunsiderazzjoni b’mod regolari fil-kalkolu tal-prezz b’mod li d-destinatarju tal-provvista

jkun su??ett g?aliha b'mod indirett u mhux b'mod dirett.

4. Il-fatt li dawn l-impri?i ma jgawdux minn dritt g?at-tnaqqis tat-taxxa tal-input jimplika li l-akkwist ta' elementi ta' provvista (taxxabbli), li jistg?u ji?u pprovduti minn dawn l-impri?i stess, jista' jaffettwa b'mod negattiv l-ipprezzar bl-ammont tal-VAT li ma tkunx tista' titnaqqas. B'hekk, pere?empju, ir-rekluta?? ta' investigatur privat minn kumpannija ta' assigurazzjoni jimplika kost tal-persunal, filwaqt li l-involviment ta' investigatur estern jimplika kost tal-persunal u l-ammont tal-VAT dovuta. Dan ifisser li, b?ala regola ?enerali, ikun hemm interess ekonomiku li dawn l-impri?i jwettqu dawn il-provvisti huma stess minflok ma jakkwistawhom, b'mod taxxabbli, ming?and impri?i o?ra. Dan iwassal sabiex, fis-sistema tal-VAT applikabbli, l-e?enzjoni mit-taxxa ming?ajr possibbiltà ta' tnaqqis tat-taxxa tal-input twassal sabiex l-impri?i li jipprovdu provvisti e?entati mit-taxxa ji?u ttrattati b?ala konsumatur finali. Dan tal-a??ar, li wkoll ma huwiex responsabbli g?all-?las tal-VAT, lanqas ma jista' jitlob tnaqqis tat-taxxa tal-input, anki jekk jipprovdi servizzi bi ?las jew ibig? o??etti.

5. Madankollu, anki impri?i li jipprovdu provvisti e?entati mit-taxxa jistg?u jsibu ru?hom f'sitwazzjonijiet fejn, minn perspettiva ekonomika, ikun jag?mel sens jew sa?ansitra jkun ne?essarju li ?erti elementi ta' provvista ma jitwettqux b'mod individwali minnhom i?da flimkien ma' impri?i o?ra li wkoll iwettqu provvisti e?entati mit-taxxa. Dan jista' jkun utli, pere?empju, meta diversi awtoritajiet tas-sigurtà so?jali jikkondividu l-ispejje? marbuta ma' ?entru g?all-ippro?essar ta' data. F'tali ?irkustanzi u ta?t ?erti kundizzjonijiet, l-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva tal-VAT je?enta wkoll il-provvisti mwettqa mill-grupp favur il-membri tieg?u. B'hekk, il-fatt li jkun esklu? it-tnaqqis tat-taxxa tal-input ma jkollux impatt fuq l-ipprezzar, u dan jippermetti li l-effett tal-e?enzjoni jin?amm fir-rigward tal-konsumatur finali. Dan l-effett japplika indipendentement minn jekk il-provvista tkunx ipprovduta kompletament minn impri?a e?entata wa?da jew jekk tkunx ipprovduta minn din tal-a??ar flimkien ma' impri?i e?entati o?ra.

II – **Il-qafas legali**

A – *Id-dritt tal-Unjoni*

6. Skont id-Direttiva tal-VAT, fl-Unjoni g?andha tin?abar il-VAT. Skont l-Artikolu 2(1)(?) tad-Direttiva tal-VAT, g?andha tkun su??etta g?al din it-taxxa, b'mod partikolari, "il-provvista ta' servizzi bi ?las fit-territorju ta' Stat Membru minn persuna taxxabbli li ta?ixxi b?ala tali".

7. Madankollu, skont l-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva tal-VAT, l-Istati Membri g?andhom je?entaw mill-VAT it-tran?azzjonijiet segwenti:

"il-provvista ta' servizzi minn gruppi ta' persuni indipendenti [gruppi indipendenti ta' persuni], li qed iwettqu attività li hi e?enti mill-VAT jew g?aliha mhumiex persuni taxxabbli, g?all-finijiet li jag?tu lill-membri tag?hom is-servizzi me?tie?a direttament g?all-e?er?izzju ta' dik l-attività, fejn dawk il-gruppi kemm jitolbu mill-membri tag?hom ?las lura e?att tas-sehem tag?hom ta' l-ispejje? kon?unti, sakemm tali e?enzjoni mhux probabbli li tikkaw?a distorsjoni tal-kompetizzjoni" (6).

B – *Id-dritt nazzjonali*

8. Fi?-?mien rilevanti g?at-tilwima fil-kaw?a prin?ipali, id-dritt Latvjan ma kien jipprevedi ebda dispo?izzjoni li kienet tittrasponi l-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva tal-VAT.

III – **It-tilwima fil-kaw?a prin?ipali**

9. It-tilwima fil-kaw?a prin?ipali tikkon?erna l-VAT dovuta mill-istabbiliment ta’ kreditu Latvjan, DNB Banka AS, fir-rigward tas-snin 2009 sa 2010.

10. DNB Banka tifforma parti mill-grupp DNB. Fis-snin imsemmija, DNB Banka pprovdiet, milli jidher b’mod e?enti mit-taxxa, provvisti ta’ servizzi finanzjarji u kisbet diversi provvisti ta’ servizzi minn kumpanniji o?ra fl-istess grupp, provvisti li fir-rigward tag?hom, skont il-qorti tar-rinviju, DNB Banka hija, b?ala d-destinatarju tal-provvisti, responsabbli g?all-?las tat-taxxa. In-nuqqas ta’ qbil bejniethom jikkon?erna l-kwistjoni ta’ jekk dawn il-provvisti humiex e?entati mit-taxxa skont l-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva tal-VAT. B’mod konkret, dawn il-provvisti huma:

– provvisti ta’ servizzi finanzjarji mill-kumpannija omm DNB Nord AS, li g?andha l-uffi??ju rre?istrat tag?ha fid-Danimarka;

– provvisti ta’ servizzi ta’ informatika mill-kumpannija o?t Dani?a DNB Nord IT AS;

– it-trasferiment ta’ li?enzji ta’ softwer permezz ta’ allokazzjoni ta’ kost, liema li?enzji kienu akkwistati minn terz permezz tal-kumpannija grandparent DNB Bank ASA, li g?andha l-uffi??ju rre?istrat tag?ha fin-Norve?ja.

11. B?ala ?las, il-kumpanniji tal-grupp Dani?i DNB Nord u DNB Nord IT iffatturaw lil DNB Banka l-kost tal-provvista ta’ kull servizz kif ukoll tariffa addizzjonali ta’ 5 %. B’hekk, minn tal-inqas DNB Nord IT setg?et titlob tnaqqis mit-taxxa tal-input fid-Danimarka fir-rigward tal-provvista tas-servizzi. L?awtoritajiet Dani?i assumew li dawn il-provvisti ta’ servizzi ma humiex e?entati mit-taxxa.

IV – **Il-pro?edura quddiem il-Qorti tal-?ustizzja**

12. Fl-1 ta’ Lulju 2015, l-Administrat?v? apgabaltiesa (qorti amministrattiva re?jonali, il-Latvja), li quddiemha sadanittant kienet waslet it-tilwima, g?amlet lill-Qorti tal-?ustizzja d-domandi preliminari segwenti skont l-Artikolu 267 TFUE:

1. Jista’ je?isti grupp indipendenti ta’ persuni fis-sens tal-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva [tal-VAT], meta l-membri ta’ dan il-grupp ikunu stabbiliti fi Stati Membri separati tal-Unjoni Ewropea, li fihom din id-dispo?izzjoni tad-Direttiva [tal-VAT] ?iet trasposta b’rekwi?iti differenti li ma humiex kompatibbli?

2. Stat Membru jista’ jirrestrin?i d-dritt li g?andha persuna taxxabbli sabiex tapplika l-e?enzjoni prevista fl-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva [tal-VAT], meta l-persuna taxxabbli tkun issodisfat ir-rekwi?iti kollha g?all-applikazzjoni tal-e?enzjoni fl-Istat Membru tag?ha, i?da din id-dispo?izzjoni tkun ?iet trasposta fil-le?i?lazzjonijiet nazzjonali tal-Istati Membri ta’ membri o?ra tal-grupp b’restrizzjonijiet li jillimitaw il-possibbiltà g?al persuni taxxabbli ta’ Stati Membri o?ra li japplikaw fl-Istat Membru tag?hom l-e?enzjoni korrispondenti mit-taxxa fuq il-valur mi?jud?

3. Tista’ ti?i applikata l-e?enzjoni prevista fl-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva [tal-VAT] g?al servizzi fl-Istat Membru tad-destinatarju ta’ dawn, li jkun persuna taxxabbli g?at-taxxa fuq il-valur mi?jud, meta min jipprovdi s-servizzi, li tkun persuna taxxabbli g?at-taxxa fuq il-valur mi?jud, ikun applika fi Stat Membru ie?or it-taxxa fuq il-valur mi?jud g?al dawn is-servizzi skont ir-re?im ?enerali, ji?ifieri, b’kunsiderazzjoni li t-taxxa fuq il-valur mi?jud fuq dawn is-servizzi kienet dovuta fl-Istat Membru tad-destinatarju tag?hom, skont l-Artikolu 196 tad-Direttiva?

4. Il-fra?i “gruppi ta’ persuni indipendenti [grupp indipendenti ta’ persuni]”, fis-sens tal-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva [tal-VAT] g?andha tinftiehem li tfisser persuna ?uridika separata, li l-e?istenza tag?ha g?andha ti?i pprovata permezz ta’ ftehim spe?ifiku li jwaqqaf grupp indipendenti ta’ persuni?

Jekk ir-risposta g?al din id-domanda hija li grupp indipendenti ta’ persuni ma g?andux ne?essarjament jinftiehem li jfisser entità separata, grupp indipendenti ta’ persuni g?andu jitqies li huwa grupp ta’ impri?i marbuta bejniethom li fih, fil-kuntest tal-attività ekonomika normali tag?hom, dawn l-impri?i jipprovdu lil xulxin servizzi ta’ appo?? g?at-twettiq tal-attivitajiet kummer?jali tag?hom, u tista’ l-e?istenza ta’ dan il-grupp ti?i pprovata permezz tal-kuntratti g?al servizzi konklu?i jew permezz tad-dokumentazzjoni dwar il-prezzijiet ta’ trasferiment?

5. Jista’ Stat Membru jirrestrin?i d-dritt ta’ persuna taxxabbli li tapplika l-e?enzjoni mit-taxxa fuq il-valur mi?jud prevista fl-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva [tal-VAT], meta din il-persuna taxxabbli tkun applikat ?ieda [tariffa addizzjonali] fuq it-tran?azzjonijiet, kif mitlub ta?t il-le?i?lazzjoni fil-qasam tat-tassazzjoni diretta tal-Istat Membru fejn din il-persuna taxxabbli hija stabbilita?

6. L-e?enzjoni prevista fl-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva [tal-VAT] tapplika g?al servizzi r?evuti minn pajji?i terzi? Fi kliem ie?or, il-membru ta’ grupp indipendenti ta’ persuni, fis-sens tal-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva [tal-VAT], li jipprovdi, fi ?dan il-grupp, servizzi lil membri o?ra ta’ dan il-grupp, jista’ jkun persuna taxxabbli minn pajji? terz?

13. DNB Banka, ir-Repubblika Ellenika, ir-Repubblika tal-Latvja, il-Gran Dukat tal-Lussemburgu, l-Ungerija, ir-Repubblika tal-Polonja, ir-Repubblika Portugi?a, ir-Renju Unit tal-Gran Brittanja u l-Irlanda ta’ Fuq, kif ukoll il-Kummissjoni Ewropea, ippre?entaw osservazzjonijiet bil-miktub fir-rigward ta’ dawn id-domandi. Fis-seduta g?as-sottomissjonijiet orali li n?ammet fit-30 ta’ ?unju 2016 ipparte?ipaw DNB Banka, ir-Repubblika tal-Latvja, ir-Repubblika Federali tal-?ermanja, il-Gran Dukat tal-Lussemburgu, ir-Repubblika tal-Polonja, ir-Renju Unit u l-Kummissjoni.

V – **Evalwazzjoni legali**

14. Skont l-informazzjoni mog?tija mill-qorti tar-rinviju, kien biss fl-1 ta’ Jannar 2014 li fid-dritt Latvjan ?iet introdotta dispo?izzjoni li tittrasponi l-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva tal-VAT. Madankollu, il-qorti tar-rinviju tassumi li qabel dik id-data l-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva tal-VAT kellu effett dirett fil-konfront ta’ DNB Banka. G?aldaqstant, hija tqis li l-interpretazzjoni ta’ din id-dispo?izzjoni hija me?tie?a sabiex tidde?iedi t-tilwima fil-kaw?a prin?ipali.

A – *Fuq l-effett dirett tal-e?enzjoni mit-taxxa*

15. G?andha ti?i e?aminata, qabel kollox, il-premessa tal-qorti tar-rinviju li l-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva tal-VAT g?andu effett dirett.

16. Skont ?urisprudenza stabbilita, l-individwi jistg?u jinvokaw direttament dispo?izzjoni ta’ direttiva li ma tkunx ?iet trasposta fid-dritt nazzjonali minn Stat Membru meta din id-dispo?izzjoni, fir-rigward tal-kontenut tag?ha, tkun inkundizzjonata u pre?i?a bi??ejjed (7).

17. Skont ?urisprudenza stabbilita, dispo?izzjoni tad-dritt tal-Unjoni tkun inkundizzjonata, fir-rigward tal-kontenut tag?ha, meta tistabbilixxi obbligu li ma jkun su??ett g?al ebda kundizzjoni u li l-implementazzjoni jew l-effettività tieg?u ma tkun te?tie? l-ebda mi?ura addizzjonali min-na?a tal-istituzzjonijiet tal-Unjoni jew tal-Istati Membri (8).

18. L-ewwel nett, f’dan ir-rigward, l-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva tal-VAT huwa inkundizzjonat, fir-rigward tal-kontenut tieg?u, sa fejn ma j?alli lill-Istat Membri l-ebda g?a?la dwar jekk

jistabbilixxux din l-e?enzjoni mit-taxxa fid-dritt nazzjonali i?da jobbligahom jistabbilixxuha (9).

19. Madankollu, f'sentenza re?enti, il-Qorti tal-?ustizzja g?all-ewwel darba qieset li dispo?izzjoni tad-Direttiva tal-VAT ma kinitx inkundizzjonata fir-rigward tal-kontenut tag?ha g?ar-ra?uni li kienet te?tie?, minkejja li dan ma kienx previst espli?itament fil-formulazzjoni tag?ha, li ti?i kkonkretizzata permezz ta' dispo?izzjonijiet tad-dritt nazzjonali (10).

20. F'dan ir-rigward, ir-Repubblika Federali tal-?ermanja essenzjalment argumentat li sabiex din il-kundizzjoni ti?i implementata fid-dritt nazzjonali huma me?tie?a evalwazzjoni u g?a?la tal-oqsma adatti min-na?a tal-le?i?latur nazzjonali. Skontha, ma huwiex possibbli li l-awtoritajiet nazzjonali kompetenti jkollhom jidde?iedu, f'kull ka? individwali, jekk te?istix distorsjoni tal-kompetizzjoni li teskludi l-e?enzjoni mit-taxxa. B'hekk, skontha, f'tali kuntest, ma huwiex possibbli li l-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva tal-VAT ikollu effett dirett.

21. Madankollu, id-de?i?joni tal-Qorti tal-?ustizzja msemmija iktar 'il fuq kienet tikkon?erna dispo?izzjoni (l-Artikolu 11 tad-Direttiva tal-VAT) li tipprevedi dritt g?al g?a?la tal-Istati Membri li l-e?er?izzju tieg?u jirrikjedi li ji?u osservati diversi kun?etti legali indeterminati. Madankollu, e?enzjoni mit-taxxa b?al dik prevista fl-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva tal-VAT ma hijiex komparabbli.

22. F'dan ir-rigward, il-kriterju (negattiv) ta' "distorsjoni tal-kompetizzjoni" huwa kun?ett legali indeterminat "biss" li, skont il-Qorti tal-?ustizzja je?i?i li ji?i e?aminat jekk ming?ajr l-e?enzjoni mit-taxxa l-grupp kienx xorta wa?da jirnexxielu ji?gura l-klijentela tal-membri tieg?u (11). Dan l-e?ami g?andu jitwettaq f'kull ka? individwali u ma tistax tittie?ed *a priori* de?i?joni astratta g?al oqsma partikolari. B'hekk, id-dispo?izzjoni ma tag?ti l-ebda mar?ni astratt ta' diskrezzjoni lil-le?i?latur nazzjonali, b'tali mod li l-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva tal-VAT huwa wkoll, f'dan ir-rigward, inkundizzjonat.

23. Sabiex id-dispo?izzjoni jkollha effett dirett, huwa me?tie? li tkun ukoll pre?i?a bi??ejjed. Skont il-?urisprudenza, dan ikun il-ka? "meta tistabbilixxi obbligu f'termini inekwivo?i"(12). Dan ifisser li t-test ta' direttiva g?andu jkun ?ar bi??ejjed (13).

24. Kif di?à ntqal, il-kriterju (negattiv) ta' "distorsjoni tal-kompetizzjoni" huwa "sempli?ement" kun?ett legali indeterminat li r-rekwi?iti tieg?u g?andhom ji?u e?aminati. F'dan ir-rigward it-test tad-Direttiva huwa ?ar bi??ejjed.

25. Barra minn hekk, fil-kuntest tal-Artikolu 13(1) tad-Direttiva tal-VAT, li bl-istess mod jissu??etta t-tassazzjoni tal-korpi rregolati mid-dritt pubbliku g?all-e?istenza, fost affarijiet o?ra, ta' distorsjoni tal-kompetizzjoni (14), il-Qorti tal-?ustizzja di?à rrikonoxxiet li din id-dispo?izzjoni g?andha effett dirett. Minkejja li din il-kundizzjoni te?tie? evalwazzjoni ta' fatturi ekonomi?i, dan ma jipprekludix l-effett dirett tag?ha (15).

26. Barra minn hekk, ir-Renju Unit, b'mod partikolari, jargumenta li l-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva tal-VAT ma g?andux effett dirett g?ar-ra?uni li l-Istati Membri g?ad iridu jadottaw regoli dwar il-forma legali ta' grupp u dwar il-kundizzjonijiet g?as-s?ubija f'dan il-grupp.

27. Madankollu, jiena ma nistax naqbel ma' din l-opinjoni. Huwa minnu li dispo?izzjoni ta' direttiva li t?alli lill-Istati Membri mar?ni wiesa' ta' diskrezzjoni ma hijiex applikabbli direttament. Madankollu, l-e?enzjoni mit-taxxa prevista fl-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva tal-VAT ma tag?ti l-ebda mar?ni ta' diskrezzjoni lill-Istati Membri fir-rigward tal-forma legali tal-grupp u fir-rigward tal-kundizzjonijiet g?as-s?ubija f'dan il-grupp.

28. F'dan ir-rigward, id-dispo?izzjoni inkwistjoni la tipprevedi setg?a espli?ita tal-Istati Membri li

jistabbilixxu definizzjoni u lanqas tag?mel riferiment espli?itu g?ad-dritt ?ivili nazzjonali korrispondenti. Skont ?urisprudenza stabbilita, fil-kuntest b'mod partikolari tal-e?enzjonijiet mit-taxxa, li issa jinsabu rregolati fl-Artikolu 132 tad-Direttiva tal-VAT, g?andha ti?i evitata applikazzjoni tas-sistema tal-VAT li tvarja minn Stat Membru g?al ie?or (16). B?alma fil-ka? tal-Artikolu 14(1) tad-Direttiva tal-VAT, skont ?urisprudenza stabbilita, il-kun?ett ta' dritt ta' proprjetà ma g?andux jitqies li jirreferi g?all-forom previsti fid-dritt nazzjonali (17), id-dritt nazzjonali ma g?andux jintu?a g?ad-definizzjoni ta' grupp u tal-kundizzjonijiet g?as-s?ubija f'dan il-grupp.

29. B'hekk, l-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva tal-VAT jissodisfa r-rekwi?it ta' *lex certa* u huwa wkoll pre?i? bi??ejjed sabiex ikollu effett dirett (18).

30. G?alhekk, peress li fir-rigward tal-kontenut tieg?u huwa inkundizzjonat u pre?i? bi??ejjed, l-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva tal-VAT g?andu effett dirett.

B – *Fuq id-domandi preliminari fid-dettall*

1. Fuq ir-raba' domanda preliminari: definizzjoni ta' grupp indipendenti

31. Minn fost is-sitt domandi preliminari li saru b'kollox, ser ting?ata l-ewwel nett risposta g?ar-raba' wa?da g?aliex fil-kaw?a ine?ami hija ta' importanza primordjali g?all-kamp ta' applikazzjoni tal-e?enzjoni mit-taxxa prevista fl-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva tal-VAT.

32. Permezz tar-raba' domanda preliminari tag?ha, il-qorti tar-rinviju tixtieq essenzjalment tkun taf jekk il-grupp indipendenti ta' persuni fis-sens tal-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva tal-VAT g?andux ikun persuna ?uridika separata jew jekk jistax ikun ikkostitwit ukoll – b?alma huwa l-ka? fit-tilwima fil-kaw?a prin?ipali – minn grupp ta' impri?i marbuta ma' xulxin li l-kumpanniji tieg?u jipprovdu servizzi lil xulxin.

33. F'dan ir-rigward, g?andu ji?i kkonstatat qabel kollox li grupp fis-sens tal-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva tal-VAT g?andu jkun b?ala tali persuna taxxabbli fis-sens tal-Artikolu 9 tad-Direttiva tal-VAT.

34. Fir-rigward b'mod partikolari tal-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva tal-VAT, il-Qorti tal-?ustizzja fil-fatt di?à ddikjarat li, fid-dawl tal-prin?ipju li l-e?enzjonijiet mit-taxxa previsti fid-dritt dwar il-VAT g?andhom ji?u interpretati ne?essarjament b'mod strett (19), interpretazzjoni ta' din id-dispo?izzjoni li tmur lil hinn mill-formulazzjoni ?ara tag?ha, hija inkompatibbli mal-g?an tag?ha (20). Mill-imsemmija formulazzjoni jirri?ulta li, fil-fatt, il-grupp deskritt b?ala "indipendenti" jipprovdi s-servizzi b?ala tali u g?alhekk g?andu ji?i distint mill-membri tieg?u g?all-finijiet tal-VAT.

35. G?aldaqstant, peress li l-e?enzjoni mit-taxxa tapplika biss g?as-servizzi li ji?u pprovduti permezz tal-grupp stess, u mhux permezz tal-membri tieg?u, dan il-grupp g?andu jkun persuna taxxabbli fis-sens tal-Artikolu 9 tad-Direttiva tal-VAT. Jekk dan ma jkunx il-ka?, skont l-Artikolu 2(1)(?) tad-Direttiva tal-VAT ma jkun hemm ebda provvista ta' servizzi taxxabbli min-na?a tal-grupp li tkun tista' ti?i e?entata. Huma taxxabbli biss is-servizzi pprovduti minn "persuna taxxabbli li ta?ixxi b?ala tali".

36. Is-sitwazzjoni kienet tkun differenti biss fil-ka? li l-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva tal-VAT kien inti? li ji?gura l-portata tal-e?enzjoni mit-taxxa jew in-natura mhux taxxabbli tal-attivitajiet tal-membri tal-grupp, b'tali mod li s-sempli?i kooperazzjoni bejn tali persuni taxxabbli (jew anki bejn persuni mhux taxxabbli) ma tkun tag?ti lok g?al ebda impo?izzjoni addizzjonali tal-VAT. Dan ikun jispjega g?alfejn il-grupp g?andu jipprovdi provvisti li huma direttament ne?essarji g?all-e?er?izzju tal-attivitajiet mhux intaxxati tal-membri u g?alfejn g?andu je?i?i biss ?las li jikkorrispondi pre?i?ament g?all-parti korrispondenti tal-kost ta' dawn il-provvisti.

37. Madankollu, il-formulazzjoni tal-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva tal-VAT, li g?andha ti?i interpretata b'mod strett, tirreferi biss g?all-provvista ta' servizzi e?entati mit-taxxa minn grupp li, kif osservajt fil-konklu?jonijiet tieg?i fil-kaw?a Il-Kummissjoni vs Il-Lussemburgu (21), huma taxxabbli biss meta ji?u pprovduti wkoll minn persuna taxxabbli fis-sens tal-Artikolu 9 tad-Direttiva tal-VAT.

38. Madankollu, ma huwiex me?tie? li grupp indipendenti jkun persuna ?uridika. Fil-fatt, f'diversi okka?jonijiet, il-Qorti tal-?ustizzja indikat li personalità ?uridika proprja ma hijiex kundizzjoni me?tie?a sabiex ti?i rrikonoxxuta n-natura ta' persuna taxxabbli fis-sens tal-Artikolu 9 tad-Direttiva tal-VAT (22). L-uniku kriterju determinanti f'dan ir-rigward huwa jekk persuna jew grupp ta' persuni jew ta' assi jwettqux attività ekonomika "b'mod indipendenti" fis-sens tal-Artikolu 9(1) tad-Direttiva tal-VAT.

39. Fil-?urisprudenza tag?ha dwar il-kriterju tal-indipendenza fis-sens tal-Artikolu 9(1) tad-Direttiva tal-VAT, il-Qorti tal-?ustizzja sal-lum il-?urnata indirizzat diversi sitwazzjonijiet fattwali fejn il-kwistjoni kienet dejjem dwar jekk persuna jew unità ta' assi jinsabux f'relazzjoni ta' subordinazzjoni fir-rigward ta' persuna taxxabbli o?ra u g?alhekk, b'applikazzjoni diretta jew analoga tal-Artikolu 10 tad-Direttiva tal-VAT, ma kinux qeg?din je?er?itaw attività b'mod indipendenti. Dawn is-sitwazzjonijiet kienu jikkon?ernaw l-indipendenza ta' persuna fil-konfront tal-persuna li timpjegaha (23), tal-proprjetarji ta' kumpannija fil?konfront tal-kumpannija tag?hom (24), u tal-entitajiet ta' organizzazzjoni fil-konfront tal-organizzazzjoni stess (25).

40. Il-?urisprudenza li g?adha kemm issemmiet, dwar l-entitajiet ta' organizzazjoni, tista' ti?i applikata g?all-kaw?a ine?ami. Fil-fatt, sa fejn grupp fis-sens tal-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva tal-VAT huwa inti? li jipprovdi lill-membri tieg?u struttura komuni g?all-kooperazzjoni (26), tali grupp huwa indipendenti mill-aspett organizzattiv. Fil-ka? ta' entitajiet ta' organizzazzjoni, il-Qorti tal-?ustizzja rrifjutat li tirrikonoxxi l-e?istenza ta' indipendenza b'mod partikolari fil-ka? li dawn l-entitajiet ma jkollhomx assi proprji tag?hom (27). Madankollu, grupp ta' kumpanniji, ji?ifieri grupp ta' diversi kumpanniji indipendenti fuq il-ba?i biss tal-holdings tieg?u, ma jistax ikollu assi proprji. G?aldaqstant, b?ala prin?ipju, b?ala tali, grupp ta' kumpanniji la jikkostitwixxi persuna taxxabbli fis-sens tal-Artikolu 9(1) u lanqas ma' jista' jkun, g?aldaqstant, grupp indipendenti fis-sens tal-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva tal-VAT.

41. Din l-interpretazzjoni hija kkonfermata permezz tal-e?istenza tar-regola spe?jali prevista fl-Artikolu 11 tad-Direttiva tal-VAT. Din tipprovdi li Stat Membru jista' "jikkunsidra b?ala persuna taxxabbli wa?edha kwalunkwe persuni [...] li, filwaqt li huma indipendenti legalment, ikollhom x'jaqsmu mill-qrib ma' xulxin b'rabtiet finanzjarji, ekonomi?i u organizzattivi". L-uniku g?an ta' din id-dispo?izzjoni huwa li kumpanniji marbuta ma' xulxin jitqiesu b?ala persuna taxxabbli wa?da, b'tali mod li l-provvisti fi ?dan dan il-grupp ta' kumpanniji ma jkunux su??etti g?all-VAT.

42. Huwa minnu li, ta?t ?erti kundizzjonijiet, kumpannija indipendenti b'diversi azzjonisti fi ?dan grupp ta' kumpanniji, tista' ti?i kklassifikata b?ala grupp indipendenti. Madankollu, f'tali ka?, l-e?enzjoni mit-taxxa tapplika biss g?all-provvisti mog?tija minn kumpannija lill-azzjonisti tag?ha, peress li l-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva tal-VAT je?enta biss is-servizzi pprovduti mill-grupp lill-

membri tieg?u, u mhux inversament. Madankollu, tali provvisti ma humiex is-su??ett tat-tilwima fil-kaw?a prin?ipali u g?alhekk ma huwiex me?te? li ji?u evalwati f'iktar dettall.

43. G?aldaqstant, l-e?enzjoni mit-taxxa prevista fl-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva tal-VAT ma tapplikax *a priori* g?al ka? b?al dak inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali peress li ma humiex ji?u pprovduti servizzi minn grupp indipendenti lill-membri tieg?u fis-sens tad-dispo?izzjoni.

44. G?aldaqstant, b?ala risposta g?ar-raba' domanda preliminari g?andu jing?ad li grupp indipendenti ta' persuni fis-sens tal-Artikolu 132(1)(f) ma g?andux ikun persuna ?uridika i?da g?andu jkun persuna taxxabbli fis-sens tal-Artikolu 9(1) tad-Direttiva tal-VAT. B?ala tali, grupp ta' kumpanniji, ikkostitwit minn kumpanniji marbuta ma' xulxin, ma jissodisfax dan ir-rekwi?it.

2. Fuq l-ewwel, it-tieni, it-tielet u s-sitt domandi preliminari: applikazzjoni g?al grupp "transkonfinali"

45. Permezz tal-ewwel, tat-tieni, tat-tielet u tas-sitt domandi preliminari, il-qorti tar-rinviju qieg?da essenzjalment tistaqsi jekk l-e?enzjoni mit-taxxa prevista fl-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva tal-VAT tistax tapplika wkoll g?al grupp li jopera b'mod transkonfinali u, fl-affermattiv, ta?t liema kundizzjonijiet.

46. Kif sostniet ukoll ir-Repubblika Federali tal-?ermanja, dan jippre?umi, b?ala kwistjoni preliminari, li l-e?enzjoni mit-taxxa prevista fl-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva tal-VAT g?andha ti?i applikata wkoll g?al impri?i li jipprovdu servizzi finanzjarji e?entati mit-taxxa fis-sens tal-Artikolu 135 tad-Direttiva tal-VAT. Madankollu, kif argumentajt fil-konklu?jonijiet tieg?i fil-kaw?a Aviva (28), dan ma huwiex il-ka?. Fid-dawl tal-po?izzjoni sistematika tieg?u u tal-istorja tal-abbozzar tieg?u, l-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva tal-VAT ikopri biss grupp ta' persuni taxxabbli li jwettqu tran?azzjonijiet li huma e?entati skont l-Artikolu 132 tad-Direttiva tal-VAT. Servizzi finanzjarji ma jaqg?ux ta?t dan l-artikolu.

47. Irrispettivament minn dan, mid-Direttiva tal-VAT ma tistax ti?i dedotta applikazzjoni transkonfinali tal-e?enzjoni mit-taxxa prevista fl-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva tal-VAT. Kif argumentajt fil-konklu?jonijiet tieg?i fil-kaw?a Aviva (29), dan jo?ro? di?à mis-Sitt Direttiva. Barra minn hekk, dan jirri?ulta wkoll mid-diffikultajiet marbuta mal-applikazzjoni tal-kriterji tal-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva tal-VAT mid-diversi Stati Membri. Dan iwassal g?al sitwazzjoni fejn id-d?ul fiskali ta' Stat Membru jkun jiddependi minn sitwazzjonijiet (li jinbidlu) u minn evalwazzjonijiet li ma jkunux jistg?u ji?u vverifikati fi Stati Membri (jekk mhux ukoll fi Stati terzi) o?ra. Dan jista' jo?loq problemi pratti?i kunsiderevoli li jmorru kontra l-prin?ipju ?enerali tad-dritt tal-Unjoni li l-Istati Membri jgawdu minn sovranità fiskali fit-territorju tag?hom (30) u g?alhekk jista' anki ji??ustifika eventwali limitazzjoni tal-libertajiet fundamentali permezz tad-Direttiva tal-VAT.

3. Fuq il-?ames domanda preliminari: it-tariffa addizzjonali ta' 5 %

48. Permezz tal-?ames domanda preliminari, il-qorti tar-rinviju tixtieq essenzjalment tkun taf jekk l-e?enzjoni mit-taxxa prevista fl-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva tal-VAT tapplikax ukoll meta l-persuna taxxabbli tkun ikkalkolat, skont il-le?i?lazzjoni fil-qasam tat-tassazzjoni diretta tal-Istat Membru fejn tkun stabbilita, il-prezz tas-servizzi tag?ha skont il-kost rispettiv – flimkien ma' tariffa addizzjonali – f'dan il-ka? partikolari ta' 5 %.

49. Skont l-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva tal-VAT, l-e?enzjoni tas-servizzi pprovduti minn grupp hija su??etta g?all-kundizzjoni li l-grupp jitlob mill-membri tieg?u "?las lura e?att tas-sehem tag?hom ta' l-ispejje? kon?unti".

50. F'dan il-ka? huwa pa?ifiku li, kif indikat il-qorti tar-rinviju, intalab iktar mill-kost fis-sens ta'

din id-dispo?izzjoni, b’tali mod li din il-kundizzjoni marbuta mal-fatti li jag?tu lok g?al e?enzjoni mit-taxxa ma hijiex issodisfata.

51. Is-sitwazzjoni kienet tkun differenti biss fil-ka? li l-kun?ett tal-kost previst fl-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva tal-VAT ikopri wkoll l-element tal-kost irrappre?entat mill-qlig? tal-impri?a, li jista’ jkun rifless f’tariffa addizzjonali mi?juda mal-ispejje? attwali sostnuti sabiex ji?i pprovdut is-servizz. Madankollu, f’dan ir-rigward je?istu dubji kunsiderevoli. L-ewwel nett, din l-interpretazzjoni tmur kontra l-formulazzjoni ta’ din id-dispo?izzjoni fi kwa?i l-lingwi kollha. “?las lura” (31) jew rimbors (32) jew rifu?joni (33) jkopru, skont l-u?u normali tal-lingwa, dak li di?à ntefaq, u mhux qlig?. Barra minn hekk, il-fatt li jittie?ed inkunsiderazzjoni qlig? tal-impri?a ma huwiex kompatibbli mal-g?an tal-e?enzjoni mit-taxxa prevista fl-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva tal-VAT, kif spjegajt fil-konklu?jonijiet tieg?i fil-kaw?a Aviva (34). Dan jikkonsisti fl-estensjoni ta’ e?enzjoni mit-taxxa o?ra g?al stadju preliminari, peress li l-persuni taxxabbli jikkooperaw bejniethom g?al ra?unijiet marbuta mal-kompetizzjoni. L-idea ta’ qlig? tal-impri?a b?ala element tal-kost tal-grupp ma hijiex kompatibbli mal-eliminazzjoni ta’ ?vanta?? kompetittiv.

52. G?aldaqstant, ir-risposta li g?andha ting?ata g?all-?ames domanda preliminari hija li l-e?enzjoni mit-taxxa prevista fl-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva tal-VAT ma tapplikax meta g?all-provvista ta’ servizz jit?allas korrispettiv li jmur lil hinn mill-kost korrispondenti. Dan jg?odd ukoll meta, skont il-le?i?lazzjoni fil-qasam tat-tassazzjoni diretta, tit?allas tariffa addizzjonali b’rata baxxa fissa.

I – **Konklu?joni**

53. Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet pre?edenti, nissu??erixxi lill-Qorti tal-?ustizzja tirrispondi kif ?ej g?at-talba g?al de?i?joni preliminari mressqa mill-Administrat?v? apgabaltiesa (qorti amministrattiva re?jonali, il-Latvja):

1. Grupp indipendenti ta’ persuni fis-sens tal-Artikolu 132(1)(f) ma g?andux ne?essarjament ikun persuna ?uridika i?da g?andu jkun persuna taxxabbli fis-sens tal-Artikolu 9(1) tad-Direttiva tal-VAT. B?ala tali, grupp ta’ kumpanniji, ikkostitwit minn kumpanniji marbuta ma’ xulxin, ma jissodisfax dan ir-rekwi?it.

2. F’dan il-kuntest, l-Artikolu 132(1)(f) ikopri biss gruppi ta’ persuni taxxabli li jwettqu tran?azzjonijiet li huma e?entati mit-taxxa skont l-Artikolu 132(1) tad-Direttiva tal-VAT. G?aldaqstant, gruppi ta’ kumpanniji li jipprovdi servizzi finanzjarji ma jaqg?ux fil-kamp ta’ applikazzjoni tal-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva tal-VAT.

3. Il-grupp indipendenti ta’ persuni jista’ jipprovdi servizzi e?entati mit-taxxa biss lil dawk il-membri li jkunu su??etti g?all-istess ordinament ?uridiku b?all-imsemmi grupp.

4. L-e?enzjoni mit-taxxa prevista fl-Artikolu 132(1)(f) tad-Direttiva tal-VAT ma tapplikax meta g?all-provvista ta’ servizz jit?allas korrispettiv li jmur lil hinn mill-kost korrispondenti. Dan jg?odd ukoll meta, skont il-le?i?lazzjoni fil-qasam tat-tassazzjoni diretta, tit?allas tariffa addizzjonali b’rata baxxa fissa.

1 – Lingwa ori?inali: il-?ermani?.

2 – ?U 2006, L 347, p. 1.

3 – Sentenzi tal-15 ta’ ?unju 1989, Stichting Uitvoering Financiële Acties (348/87, EU:C:1989:246), tal-20 ta’ Novembru 2003, Taksatorringen (C-8/01, EU:C:2003:621), u tal-11 ta’ Di?embru 2008, Stichting Centraal Begeleidingsorgaan voor de Intercollegiale Toetsing (C-407/07,

EU:C:2008:713).

4 – Dawn huma, minbarra l-kaw?a ine?ami, il-Kaw?i C-274/15 (Il-Kummissjoni vs Il-Lussemburgu), C-605/15 (Aviva) u C-616/15 (Il-Kummissjoni vs Il-?ermanja).

5 – Numru tal-kaw?a quddiem il-Qorti tal-?ustizzja: C-605/15.

6 – Din id-dispo?izzjoni tikkorrispondi g?ad-dispo?izzjoni li kienet tinsab fl-Artikolu 13.A(1)(f) tas-Sitt Direttiva tal-Kunsill 77/388/KEE, tas-17 ta' Mejju 1977, fuq l-armonizzazzjoni tal-li?ijiet tal-Istati Membri dwar taxxi fuq id-d?ul mill-bejg? - Sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud: ba?i uniformi ta' stima (?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolu 9, Vol. 1, p. 23) (iktar 'il quddiem is-"Sitt Direttiva"), li sadanittant t?assret. Madankollu, il-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja fir-rigward tal-imsemmija dispo?izzjoni g?andha ti?i osservata fil-kaw?a ine?ami.

7 – Ara, fost o?rajn, is-sentenzi tad-19 ta' Jannar 1982, Becker (8/81, EU:C:1982:7, punt 25), tat-22 ta' ?unju 1989, Costanzo (103/88, EU:C:1989:256, punt 29), tal-10 ta' Settembru 2002, Kügler (C-141/00, EU:C:2002:473, punt 51), u tas-7 ta' Lulju 2016, Ambisig (C-46/15, EU:C:2016:530, punt 16); ara wkoll is-sentenza tal-4 ta' Di?embru 1974, Van Duyn (41/74, EU:C:1974:133, punt 12).

8 – Ara, fost o?rajn, is-sentenzi tat-23 ta' Frar 1994, Comitato di coordinamento per la difesa della cava *et* (C-236/92, EU:C:1994:60, punt 9), tas-26 ta' Ottubru 2006, Pohl-Boskamp (C-317/05, EU:C:2006:684, punt 41), tal-1 ta' Lulju 2010, Gassmayr (C-194/08, EU:C:2010:386, punt 45), tal-15 ta' Mejju 2014, Almos Agrárkülkereskedelmi (C-337/13, EU:C:2014:328, punt 32), u tas-7 ta' Lulju 2016, Ambisig (C-46/15, EU:C:2016:530, punt 17).

9 – Fir-rigward ta' e?enzjoni mit-taxxa o?ra ara, f'dan is-sens, is-sentenza tat-28 ta' Novembru 2013, MDDP (C-319/12, EU:C:2013:778, punt 49).

10 – Sentenza tas-16 ta' Lulju 2015, Larentia + Minerva u Marenave Schiffahrt (C-108/14 u C-109/14, EU:C:2015:496, punt 50).

11 – Ara s-sentenza tal-20 ta' Novembru 2003, Taksatorringen (C-8/01, EU:C:2003:621, punt 59).

12 – Sentenzi tat-23 ta' Frar 1994, Comitato di coordinamento per la difesa della cava *et* (C-236/92, EU:C:1994:60, punt 10), tas-17 ta' Settembru 1996, Cooperativa Agricola Zootecnica S. Antonio *et* (C-246/94 sa C-249/94, EU:C:1996:329, punt 19), tad-29 ta' Mejju 1997, Klattner (C-389/95, EU:C:1997:258, punt 33), u tal-1 ta' Lulju 2010, Gassmayr (C-194/08, EU:C:2010:386, punt 45).

13 – Ara, fost o?rajn, is-sentenzi tal-25 ta' Jannar 1983, Smit Transport, 126/82 (EU:C:1983:14, punt 11), tal-4 ta' Di?embru 1997, Kampelmann *et* (C-253/96 sa C-258/96, EU:C:1997:585, punt 38), tad-9 ta' Settembru 2004, Meiland Azewijn (C-292/02, EU:C:2004:499, punt 61), tad-19 ta' Di?embru 2012, Orfey (C-549/11, EU:C:2012:832, punt 53), u tas-6 ta' Ottubru 2015, T-Mobile Czech Republic u Vodafone Czech Republic (C-508/14, EU:C:2015:657, punt 53).

14 – Ara t-tieni subparagrafu ta' din id-dispo?izzjoni, li jikkorrispondi g?at-tieni subparagrafu tal-Artikolu 4(5) tas-Sitt Direttiva.

15 – Ara s-sentenzi tas-17 ta' Ottubru 1989, Comune di Carpaneto Piacentino *et* (231/87 u 129/88, EU:C:1989:381, punti 32 u 33) kif ukoll tat-8 ta' ?unju 2006, Feuerbestattungsverein Halle (C-430/04, EU:C:2006:374, punt 31) dwar it-tieni subparagrafu tal-Artikolu 4(5) tas-Sitt Direttiva.

16 – Ara, fost o?rajn, is-sentenzi tal-25 ta’ Frar 1999, CPP (C-349/96, EU:C:1999:93, punt 15), tal-14 ta’ ?unju 2007, Horizon College (C-434/05, EU:C:2007:343, punt 15), tal-21 ta’ Frar 2013, Žamberk (C-18/12, EU:C:2013:95, punt 17), u tat-2 ta’ Lulju 2015, De Fruytier (C-334/14, EU:C:2015:437, punt 17).

17 – Ara, fost o?rajn, is-sentenzi tat-8 ta’ Frar 1990, Shipping and Forwarding Enterprise Safe (C-320/88, EU:C:1990:61, punt 7), tal-15 ta’ Di?embru 2005, Centralan Property (C-63/04, EU:C:2005:773, punt 62), u tat-3 ta’ Settembru 2015, Fast Bunkering Klaip?da (C-526/13, EU:C:2015:536, punt 51).

18 – Ara s-sentenza tal-20 ta’ Novembru 2003, Taksatorringen (C-8/01, EU:C:2003:621, punti 58 sa 65).

19 – Ara, fir-rigward ta’ dan il-prin?ipju mtenni diversi drabi fil-?urisprudenza, b’mod partikolari, is-sentenzi tas-26 ta’ ?unju 1990, Velker International Oil Company (C-185/89, EU:C:1990:262, punt 19), tas-16 ta’ Settembru 2004, Cimber Air (C-382/02, EU:C:2004:534, punt 25), u tat-2 ta’ Lulju 2015, De Fruytier (C-334/14, EU:C:2015:437, punt 18).

20 – Sentenza tal-15 ta’ ?unju 1989, Stichting Uitvoering Financiële Acties (348/87, EU:C:1989:246, punti 13 u 14) dwar l-Artikolu 13A(1)(f) tas-Sitt Direttiva.

21 – Ara l-konklu?jonijiet tieg?i tas-6 ta’ Ottubru 2016 fil-Kaw?a C-274/15 (punti 49 *et seq.*).

22 – Ara s-sentenzi tas-27 ta’ Jannar 2000, Heerma (C-23/98, EU:C:2000:46, punt 8), u tad-29 ta’ Settembru 2015, Gmina Wroc?aw (C-276/14, EU:C:2015:635, punt 28); f’dan is-sens ara wkoll is-sentenza tas-16 ta’ Lulju 2015, Larentia + Minerva u Marenave Schiffahrt (C-108/14 u C-109/14, EU:C:2015:496, punt 37), sa fejn tidher li tista’ ti?i applikata g?all-Artikolu 9 tad-Direttiva tal-VAT.

23 – Sentenzi tas-26 ta’ Marzu 1987, Il-Kummissjoni vs Il-Pajji?i l-Baxxi (235/85, EU:C:1987:161), tal-25 ta’ Lulju 1991, Ayuntamiento de Sevilla (C-202/90, EU:C:1991:332), u tat-12 ta’ Novembru 2009, Il-Kummissjoni vs Spanja (C-154/08, EU:C:2009:695).

24 – Sentenzi tas-27 ta’ Jannar 2000, Heerma (C-23/98, EU:C:2000:46), u tat-18 ta’ Ottubru 2007, van der Steen (C-355/06, EU:C:2007:615).

25 – Sentenzi tat-23 ta’ Marzu 2006, FCE Bank (C-210/04, EU:C:2006:196), u tas-17 ta’ Settembru 2014, Skandia America (USA) (C-7/13, EU:C:2014:2225), spe?ifikament dwar is-sussidjarji ta’ kumpannija, kif ukoll tad-29 ta’ Settembru 2015, Gmina Wroc?aw (C-276/14, EU:C:2015:635), dwar entità organizzattiva ta’ komun.

26 – Sentenza tal-11 ta’ Di?embru 2008, Stichting Centraal Begeleidingsorgaan voor de Intercollegiale Toetsing (C-407/07, EU:C:2008:713, punt 37).

27 – F’dan is-sens ara l-konklu?jonijiet tal-Avukat ?eneral Jääskinen fil-kaw?a Gmina Wroc?aw (C-276/14, EU:C:2015:431, Nr. 46) kif ukoll is-sentenza tad-29 ta’ Settembru 2015, Gmina Wroc?aw (C-276/14, EU:C:2015:635, punt 38); f’dan ir-rigward ara s-sentenzi tat-23 ta’ Marzu 2006, FCE Bank (C-210/04, EU:C:2006:196, punt 37), u tas-17 ta’ Settembru 2014, Skandia America (USA) (C-7/13, EU:C:2014:2225, punt 26), li jindirizzaw il-kwistjoni ta’ kapital proprju ta’ kumpannija.

28 – Ara l-konklu?jonijiet tieg?i ppre?entati fl-istess jum fil-Kaw?a C-605/15 (punti 19 *et seq*.).

29 – Ara l-konklu?jonijiet tieg?i ppre?entati fl-istess jum fil-Kaw?a C-605/15 (punti 36 *et seq*.).

30 – B'mod ?enerali, fir-rigward tal-prin?ipju ta' territorjalità, ara s-sentenzi tad-29 ta' Novembru 2011, National Grid Indus (C-371/10, EU:C:2011:785, punt 46), tas-17 ta' Settembru 2009, Glaxo Wellcome (C-182/08, EU:C:2009:559, punti 82 *et seq.*), u tal-5 ta' Lulju 2012, SIAT (C-318/10, EU:C:2012:415, punti 45 u 46), fir-rigward tal-prin?ipju ta' territorjalità inkonnessjoni mal-VAT ara wkoll is-sentenza tat-12 ta' Settembru 2013, Le Crédit Lyonnais (C-388/11, EU:C:2013:541, punt 42).

31 – Bl-Ingli?: "exact reimbursement", bil-Fran?i?: "remboursement exact", bl-Isvedi?: "ersättning", bl-Ispanjol: "reembolso exacto"; bil-Latvjan: "prec?zi atmaks?t", bil-Pollakk: "zwrotu przypadaj?cej".

32 – Bl-Olandi?: "terugbetaling".

33 – Bit-Taljan: "rimborso", bil-Bulgaru: "?????????????? (…) ???????", ara wkoll il-ver?joni bid-Dani? li tidher li hija usa': "godtgørelse", li tirreferi g?al "kumpens".

34 – Ara l-konklu?jonijiet tieg?i ppre?entati fl-istess jum fil-Kaw?a C-605/15 (punti 20 u 21).